

ESPURNA
bromera

EL POU

Glòria Llobet

La tanca de ferro, rovellada després de molts anys de deixadesa, grinyola en ser empesa per la mà ferma d'en Carles. No se sent cap més soroll i res no es mou al seu voltant. *Tot és mort ja*, pensa descoratjat. Però l'amargura que li puja als llavis no el fa desistir. Travessa el lllindar i avança unes passes pel camí envaït per l'herbei. La casa, al fons, guarda el mateix aspecte de sempre, només que ara tots els finestrons són tancats i això accentua encara més la desolació d'aquest espai que en un altre temps bullia de vida. No sap per què ha volgut tornar-hi després de tants anys. No ha permès que els raonaments assenyats li fessin ofegar el desig d'assaborir, per darrera vegada, els racons que van acotxar la seva infantesa i la seva joventut. Aquí els seus ulls es van obrir a una vida que espurnejava emocions intenses. Va ser en aquest indret, tan abandonat ara, on va sentir per primera vegada el batec del seu cor. Aquí va començar la descoberta del seu jo diferenciat dels altres. En aquests jardins va ser conscient de la seva petitesa i, per contrast, també de la seva grandiositat. L'home en què s'havia de convertir es va perfilar en aquest lloc. Va ser aquí on els seus ulls van aprendre a copsar lluminositats efervescentes i foscúries denses.

A mesura que avança cap a la casa, la consciència de les empremtes que aquest espai ha deixat en ell és més clara. Ho sabia ja perquè ha mantingut els records d'aquells anys

atresorats al fons de la seva memòria i els ha anat traient de tant en tant per assaborir-los amb una mena de complaença dolça tenyida de nostàlgies denses i de pors amples. Sempre ho ha sabut, que la màgia d'aquest indret l'havia marcat definitivament. Però avui, després de passar tant de temps deslligat de Can Guillamon, sent netament, com un cop sobtat, la certesa que les temporades que hi va viure van ser els fonaments sòlids on es va edificar la seva personalitat.

Res no és igual, tot és mort ja, es repeteix mentalment. Però a l'acte rectifica: ha vist el banc circular que envolta el garrofer i s'ha materialitzat als seus ulls la figura de la Sara, com la va veure per primera vegada, asseguda amb els genolls junts i les mans enllaçades damunt la falda, talment com si mai no hagués trencat un plat. I el record d'aquesta imatge omple de vida el seu entorn.

Estava enfadat de debò. Encara no havia deixat de rebel·lar-se contra els canvis que sacsejaven la seva quotidianitat i feien trontollar perillosament el món on havia viscut fins aleshores.

Que el seu pare s'hagués tornat a casar havia estat més dur per a ell que la mort de la mare, dos anys enrere. Era un marrec de sis anys aleshores i no s'adonava de la importància del que s'esdevenia al seu voltant. Però ara sí, ara veia com el seu pare es doblegava cada vegada més a la voluntat de la Roser, la dona amb qui s'havia casat sense ni tan sols demanar-li l'opinió, la que els havia robat —a ell i a la Joana— l'afecte del seu pare, la dona que els volia fer passar l'estiu al camp per allunyar-los d'ell.

Odiava la Roser, no la podia veure. No suportava els seus posats afectats quan pretenia assumir el paper de mare i forçava somriures de glaç per guanyar-se l'afecte dels seus fillastres, sobretot quan el pare era present. Volia mostrar-li, al seu marit, que s'ocupava d'ells, que els estimava com si fossin fills propis. Els prodigava carícies i paraules dolces sense adonar-se que ni ell ni la Joana es deixaven enganyar, que no volien sentir les seves frases manyagues. No semblava copsar que sota l'aparença de cordialitat freda bategava un rebuig cada dia més definit.

S'havien casat a les darreries d'abril i ja aquell primer estiu se'ls va treure del damunt amb l'argument que els aniria bé passar una temporada al camp.

– Mira-te'ls, se'ls veu pàl·lids... És clar, pobrets, tan tancats a casa! No és bo que no els toqui el sol, l'aire de muntanya... La Joana és massa menuda per a la seva edat. Li convé una mica de vida a l'aire lliure... Ja veuràs, Jordi, com els anirà bé.

Si hagués estat idea del seu pare no li hauria semblat tan greu la perspectiva de passar l'estiu lluny de la ciutat. Però, venint de la Roser, tenia la sensació que l'únic que buscava era desfer-se d'ells durant un parell de mesos. I encara va haver d'afegir a tot plegat el desengany que se'n va endur quan el seu pare va acceptar els plans de la Roser sense manifestar cap oposició. L'admiració que sempre havia sentit per ell es va convertir d'un dia per l'altre en un menyspreu impensat en un vailet de vuit anys. La ràbia i la impotència el van corsecar al llarg de les tres darreres setmanes del curs i el bri d'esperança que li quedava, la idea que el seu pare el salvaria a última hora, es va esvaïr definitivament després

d'una conversa que va tenir amb ell per fer-li saber, una vegada més i amb tota la seriositat del món, que no volia anar a passar l'estiu a Can Guillamon. Prou va esgrimir justificacions de pes, com ara que no coneixia l'àvia de la Roser –a qui només havia vist el dia del casament–, ni els cosins postissos –els fills de les germanes de la Roser– que cada any passaven les vacances a la casa gran; que no volia marxar del pis de Barcelona perquè era allà on tenia tot el seu món; que la Joana era massa petita i s'enyoraria... Va acabar plorant de ràbia, cridant que no hi volia anar i recriminant-li que s'hagués casat amb aquella dona que pretenia canviar-los la vida. La bufetada contundent amb què el seu pare va acabar la discussió el va sotragar. Mai, abans, no li havia pegat. El Jordi sempre havia estat afectuós amb els seus fills i més encara des que havien perdut la mare. Però aquell vespre una bufetada i un autoritari *Faràs el que jo digui* van posar fi a qualsevol esperança de recuperar el seu pare. El Carles va saber en aquell moment que la Roser era qui movia tots els fils a casa. Fins i tot el Jordi, tan segur d'ell mateix, tan poderós als ulls d'un nen, sucumbia als desigs irrenunciabls d'aquella dona que els capgirava la vida.

Encara amb el ressò de la cleca surant en l'aire, amb la boca badada per la incredulitat, el Carles va córrer a la seva habitació i va plorar durant hores, fins que es va adormir esgotat pel cansament, retut a una tristesa fonda molt semblant a la que l'havia amarat el dia que van enterrar la mare.

Per Sant Joan van fer el viatge. Més de dues hores inacabables en què la Roser no va parar d'explicar com era la finca, com eren els cosins amb què es trobarien, quines

coses desagradaven a l'àvia, de quines mil maneres podien divertir-se tots plegats... La seva xerrameca incessant no alleugeria gens la tensió que s'havia instal·lat entre el Carles i el seu pare, conscients tots dos que s'havia trencat entre ells el lligam que els havia mantinguts units fins aleshores. La Joana mirava per la finestra del cotxe i no deia res. Era una nena trista, mancada d'esperit, incapaç d'entendre la situació i, per tant, incapaç també de rebel·lar-s'hi. Era menuda i feble, com una canya a punt de trencar-se, com un ocellet que ha caigut del niu i no sap aixecar el vol per tornar-hi. Parlava molt poc i gairebé mai reia. El Carles sabia que la seva germana encara sofria més que ell i el seu patir callat el duia a assumir el paper de protector. Sabia que la Joana necessitava poder comptar amb ell i de vegades s'enorgullia d'aquella responsabilitat. Però també li pesava.

Quan el seu pare i la Roser tornessin a Barcelona, aquell mateix vespre, la Joana quedaria més sola i indefensa que mai i de segur que hauria d'endur-se-la amunt i avall com si fos la seva ombra. No podria fugir dels seus ulls tristos que sempre semblaven a punt de vessar un riu de llàgrimes. La seva germana li recordava constantment que era un nen orfe de mare, que la seva vida no era agradable, que el seu pare no era el mateix des que s'havia tornat a casar. No li deia res, de tot això, però el seu rostre mancat de somriures i els ulls, sobretot els ulls, traspuaven sempre aquella tristesa densa que el feia sentir incòmode quan ell reia o quan sentia el cor lleuger després d'haver jugat un bon partit de futbol, oblidades amb l'exercici físic totes les cabòries.

Van arribar a la finca a migdia i la primera persona que va veure va ser la Sara, asseguda al banc del garrofer amb els

genolls junts i les mans enllaçades damunt la falda, talment com si no hagués trencat mai cap plat. Mirava encuriosida el cotxe que avançava lentament pel camí i els seus ulls es van trobar un instant amb els del Carles. Després va aixecar-se i va córrer cap a la casa. La va veure desaparèixer per la porta oberta de bat a bat i no va trigar ni dos minuts a sortir una altra vegada al jardí, ara acompanyada d'una altra nena dos dits més alta, seguides totes dues per la mestressa de la casa, l'àvia de la Roser.

La Roser va baixar del cotxe tan bon punt el Jordi va girar la clau del contacte.

– Què fan les meves estimades nebodes? –va córrer cap a elles amb els braços teatralment oberts.

La resposta de la Sara i la Mei no va estar gens a l'altura del to festiu de la seva tieta. El Carles va observar amb complaença com les dues nenes arrufaven el nas en fer el petó de rigor a la Roser i s'esmunyien de la seva abraçada tan de pressa com els va permetre la seva educació encotillada.

–Deveu estar contentes, eh? Us porto companys per a jugar... els vostres cosins Carles i Joana... Ja veureu que us ho passareu bé tots plegats!

No es coneixien encara. El casament del pare i la Roser havia estat una cerimònia íntima i només hi havien assistit els pares, l'àvia i les germanes de la Roser. El Carles i la Joana ja coneixien l'àvia Quima, que era tota una institució. El Carles recordava, del dia que l'havia vista, aquell posat ple d'energia encara, la seva mirada desafiant i el pas decidit que mostrava la seva enteresa. Contràriament al que es podia pensar, també havia estat ella l'única persona que

havia mostrat un afecte especial envers els fills del Jordi, els quals, justament el dia del casament del seu pare, es veien aclaparats per uns esdeveniments que no acabaven d'entendre ni assimilar.

El Carles i la Joana, a requeriment de la Roser, van acostar-se a l'àvia i li van besar les galtes. L'abraçada estreta amb què els va rebre l'àvia Quima deixava clar que, tot i no tenir lligams familiars directes, no els havia de faltar la seva tendresa un punt eixuta. Potser la dona sabia de les seves mancances afectives? El Carles era només un nen i no tenia capacitat per racionalitzar les percepcions que li arribaven, però d'una manera o altra, intuïtivament, era conscient de l'acceptació i del rebuig i va saber, aquell mateix dia, que l'àvia de la Roser coneixia la solitud i la ràbia que omplien el seu cor. Li ho va dir amb la seva abraçada de benvinguda.

A les cosines només les van saludar amb un somriure tímid. Malgrat les poques ganes que tenia de passar l'estiu en companyia de familiars de la seva madrastra, el Carles va pensar que li agradava la lluïssor entremaliada dels ulls de la Sara. No li va fer tanta gràcia, en canvi, el posat de suficiència i superioritat que va notar en la Mei.

El Jordi i la Roser van marxar després de dinar. El Carles i la Joana ja sabien que la seva estada a Can Guillamon seria agradable i divertida, que allí se sentirien millor que tancats al pis de Barcelona, embolcallats per l'afecte fictici que la Roser s'entestava a evidenciar. Però quan el seu pare li va fer un petó, abans de pujar al cotxe, el Carles no va voler donar-li la satisfacció de mostrar-li que la decisió de fer-los passar l'estiu a la finca era encertada. No li perdonava que es deixés influir per aquella dona que s'havia convertit en la

seva esposa. El Jordi va guardar amb amargura la imatge dels seus fills, reflectida al retrovisor del cotxe: el Carles, amb les mans a les butxaques dels pantalons, mirava fixament el vehicle que s'allunyava, sense ni un lleu rastre de somriure als llavis; la Joana, en canvi, havia dibuixat un somriure forçat i els saludava movent lentament una mà en l'aire. Però els seus ulls eren, com sempre, colpidorament tristos.